

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Oslo, 06.01.2026

Deres ref.:
24/2749

Høringsuttalelse – Gjennomføring av AIFMD 2.0 i norsk rett

1. Innledning

Verdipapirfondenes forening (VFF) viser til Finansdepartementets høringsbrev om norsk gjennomføring av EØS-forpliktelser som tilsvarer EUs endringsdirektiv 2024/927, med høringsfrist 9. januar 2026.

Endringsdirektivet endrer AIFM- og UCITS-direktivene, og i det vedlagte høringsnotatet foreslår Finanstilsynet endringer både i AIF-loven og verdipapirfondloven med tilhørende forskrifter.

VFF vil innledningsvis gi honnør til Finansdepartementets pågående arbeid med å sørge for konkurransedyktige rammebetingelser fondsbransjen. Med nye skatteregler for verdipapirfond, som trådte i kraft 1. januar 2026, ble et vesentlig konkurransehinder for norske fond ryddet av veien, og departementet la med det godt til rette for videre styrking av bransjens konkurransekraft.

Norske verdipapirfond og norske kapitalforvaltere møter direkte og betydelig konkurranse fra aktører etablert utenfor Norge. Norske investorer har tilgang til et stort og internasjonalt fondsunivers, og det samme gjelder for norske og utenlandske distributører av verdipapirfond. Det er fra politisk hold uttrykt et tydelig ønske om å sikre konkurransedyktige vilkår for den norske fondsbransjen. Det setter vi pris på, og vi ser frem til regjeringens gjennomgang av rammevilkårene for finansnæringen, slik Stortinget ba om i forbindelse med behandlingen av fjorårets finansmarkedsmelding.

VFF vil, nok en gang, understreke viktigheten av at norske aktører på fondsområdet ikke pålegges nasjonale særregler eller såkalt «gold plating». EUs regelverk på fondsområdet legger stor vekt på å legge til rette for grensekryssende virksomhet i EØS-området. Hensynet til økt konkurransekraft, harmonisering og fjerning av barrierer for grensekryssende virksomhet har i det siste fått forsterket og merkbart prioritet gjennom EUs Savings and Investment Union, og særlig gjennom lovforslagene i EUs Market Integration and Supervision (MIS) Package, som ble lagt fram 4. desember 2025. En ventet og ønsket effekt av den nye reguleringen er at grensekryssende konkurranse vil styrke seg ytterligere i fremtiden. I et slikt konkurransebilde kan selv små forskjeller i rammevilkår bli svært følbare for norske aktører.

2. Nærmere om høringsforslaget

Endringsdirektivet gir få rom for nasjonale valg, og Finanstilsynets forslag innebærer i hovedsak gjennomføring av reglene i norsk rett. Vi har likevel enkelte kommentarer til høringsnotatet.

Først og fremst er det gledelig at norske verdipapirfond omsider vil få tilgang til flere «verktøy» til å kunne styre likviditet i verdipapirfond for å kunne møte store innløsningskrav, jf. endringsdirektivets regler om «Liquididy Management Tools» (LMTs). På dette området åpner ikke direktivet for nasjonale valg, hvilket medfører at norske forvaltningsselskap for AIF og verdipapirfond vil få tilgang til de samme LMTs som AIF og verdipapirfond i EU. Dette er meget positivt sett med norske øyne. Foreningen ba allerede i 2019 om tilgang til såkalte «redemption gates», jf. vårt brev til departementet 4. september 2019, og det er beklagelig at departementet ikke fulgte opp dette forslaget. Muligheten til å kunne avgrense innløsningsretten ved store innløsningskrav ville for eksempel ha vært nyttig under pandemien i 2020. Vi ser derfor frem til at endringene etter hvert innføres i norsk rett.

Videre merker vi oss at Finanstilsynet foreslår at suspensjon av innløsningsretten i et verdipapirfond ikke lenger skal kreve samtykke fra Finanstilsynet, jf. verdipapirfondloven § 4-12 syvende ledd. Dette er, som Finanstilsynet påpeker, en særnorsk regel og tilsynet mener det er gode grunner til å innføre en regulering av suspensjon som er mer i samsvar med praksis i andre sammenlignbare land i EU, der beslutningskompetansen ligger hos forvaltningsselskapet alene. VFF slutter seg her til Finanstilsynets vurderinger.

Endringsdirektivet åpner for at det i nasjonal rett kan gis åpning for at forvalter av AIF kan velge depotmottaker som er etablert i en annen EØS-stat enn fondets hjemstat, det vil si uten lokal tilstedeværelse. Formålet er å sikre tilgang til depotmottakertjenester i jurisdiksjoner hvor det er begrenset tilgang til slike tjenester. Vi merker oss at Finanstilsynet vurderer tilgangen til depotmottakertjenester i Norge som god, og at det ikke vurderes som verken hensiktsmessig eller nødvendig å åpne for valg av depotmottaker etablert utenfor Norge. Finanstilsynet har i sin vurdering videre lagt vekt på at det anses som en fordel for utøvelsen av depotmottakers kontrolloppgaver knyttet til norsk etablerte fond, at depotmottaker er etablert i Norge. Finanstilsynet begrunner ikke dette nærmere, men VFF antar at dette synet er forankret i formodningen om at en depotmottaker med lokal tilstedeværelse har bedre kjennskap til lokale regler og markedsforhold mv. og dessuten at kommunikasjon mellom depotmottaker og forvalter blir mer effektiv dersom begge parter er etablert i samme land. VFF har ingen merknader til dette.

En av de viktigste endringene som introduseres i norsk rett med direktivet, er harmoniserte regler i AIFMD om utlån fra alternative investeringsfond, herunder «lånefond». Vi registrerer at Finanstilsynet, etter en samlet vurdering av en rekke forhold, foreslår å gjøre bruk av direktivets begrensede nasjonale handlingsrom til å forby AIF å gi lån til forbrukere i Norge. Finanstilsynet viser blant annet til at lån til forbrukere fra alternative investeringsfond vil utgjøre en risiko for ytterligere opptak av gjeld i sårbare husholdninger, og et mer uoversiktlig lånemarked. Etter Finanstilsynets vurdering vil et slikt forbud ikke medføre nevneverdige konkurranseulempes for norske forvaltere av alternative investeringsfond. Tilsynet viser også til at flere EU-land foreslår eller vurderer tilsvarende forbud. VFF ser at det kan være tungtveiende allmenne hensyn som kan tilsi et forbud mot at alternative investeringsfond gir lån til forbrukere, slik Finanstilsynet foreslår. Vi vil imidlertid generelt fremholde viktigheten av at norske aktører på fondsområdet ikke pålegges nasjonale særregler som kan gi konkurransemessig ulemper

Vi tar til etterretning at Finanstilsynet foreslår en endring av AIF-loven § 7-1, slik at andeler i alternative investeringsfond som ikke er nasjonale fond etter verdipapirfondloven ikke kan *tilbys* ikke-profesjonelle investorer med mindre det er gitt tillatelse etter AIF-loven § 7-1. Hensikten er å klargjøre grensene for når reglene om markedsføring gjelder. Vi merker oss samtidig forslag til ny § 7-1b som regulerer tilbud om tegning eller kjøp av alternative investeringsfond til kvalifiserte ikke-profesjonelle investorer.

De fleste reglene i endringsdirektivet vil gjelde i EU fra 16. april 2026. Vi ber om at reglene gjennomføres så raskt som mulig i Norge, slik at norske aktører fra et tidligst mulig tidspunkt underlegges de samme regler som aktører i EU.

Med vennlig hilsen

Verdipapirfondenes forening - næringspolitikk

Bernt S. Zakariassen
adm. direktør